

Opgave 4

Mais in de tank?

In het voorjaar van 2008 stonden de onderstaande twee berichten in een krant.

bericht 1

Steeds vaker komen er berichten binnen over rellen in arme landen waar voedseltekorten ontstaan. In deze landen hebben veel mensen de grootste moeite om hun dagelijkse maaltijd bij elkaar te schrapen. Nu de prijzen van voedingsgewassen sterk stijgen, wordt dit nog moeilijker. Sommige economen spreken nu van '**agflatie**': agrarische inflatie.

De gemiddelde wereldprijs (dollars per bushel) van voedingsgewassen is in de periode augustus 2007 tot en met april 2008 met 45 procent gestegen en deze stijging heeft gevolgen voor de totale kosten van levensonderhoud van alle burgers.

bericht 2

Biobrandstoffen lijken een bijdrage te kunnen leveren aan de vermindering van de milieuaantasting. Daarom heeft de Europese Unie (EU) besloten dat in 2010 meer dan 5% en in 2020 minstens 10% van alle brandstof 'groen' moet zijn. Van gewassen zoals maïs kan bio-ethanol gemaakt worden, ook wel biobrandstof genoemd. Deze biobrandstof wordt gemengd met benzine of diesel uit aardolie en aan de pomp verkocht. De huidige generatie auto's kan probleemloos rijden op deze brandstof.

Gebruik bron 13 en bericht 1.

- 2p **16** Bereken of de prijsstijging van maïs in de periode augustus 2007 – april 2008 groter dan, kleiner dan of gelijk was aan de stijging van de gemiddelde wereldprijs van voedingsgewassen.

De prijs van maïs op de wereldmarkt kan veranderen door ontwikkelingen aan de vraagzijde en door ontwikkelingen aan de aanbodzijde van de markt.

Ter verklaring van de sterk gestegen prijzen van maïs op de wereldmarkt worden in publicaties de volgende factoren genoemd.

- a Het totale oppervlak landbouwgrond voor maïs in de wereld blijkt minder toe te nemen dan gedacht.
- b Het gebruik van maïs voor biobrandstoffen neemt toe.
- c In de snel rijker wordende landen als China en India stijgen de inkomens waardoor de bevolking meer voedsel kan kopen.
- d Een belangrijke maïsproducent als Australië kampt met grote droogtes.
- e Producenten van maïs slaan hun product op omdat ze denken op termijn een hogere prijs te kunnen ontvangen.
- f Er wordt in de Verenigde Staten van Amerika (VS) steeds meer bio-ethanol toegevoegd aan de autobrandstof.

- 3p **17** Noteer voor elk van de zes bovenstaande factoren of de prijsverandering veroorzaakt wordt aan de vraagzijde of aan de aanbodzijde van de markt voor maïs.

Doe het als volgt:

a = ...

b = ...

etc.

De prijsstijging van maïs heeft voor producenten en consumenten uit eurolanden minder gevolgen dan voor producenten en consumenten uit de VS.

Gebruik bron 14.

- 2p **18** Leg op basis van bron 14 uit waarom producenten van biobrandstof uit eurolanden relatief minder financieel nadeel hebben van de sterk stijgende prijs van maïs op de wereldmarkt dan hun concurrenten uit de VS.

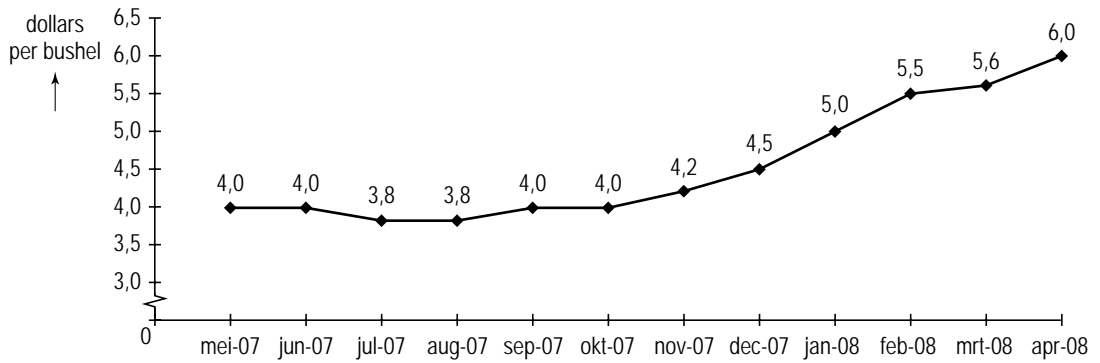
Gebruik bron 15 in combinatie met de berichten 1 en 2.

De tekenaar vraagt in zijn cartoon aandacht voor het economisch dilemma waarin de rijke westerse landen en de arme ontwikkelingslanden verwickeld zijn.

- 2p **19** Beschrijf dit economisch dilemma met behulp van deze cartoon.
Gebruik maximaal 50 woorden.

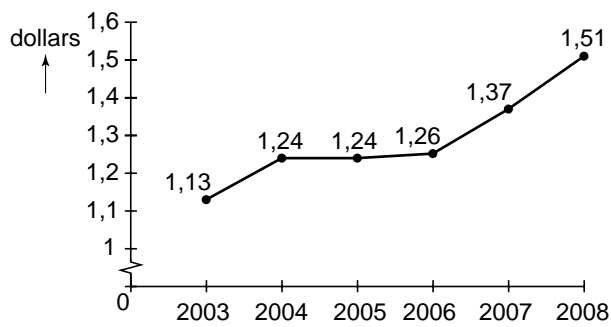
Opgave 4

bron 13 prijsontwikkeling van maïs op de wereldmarkt

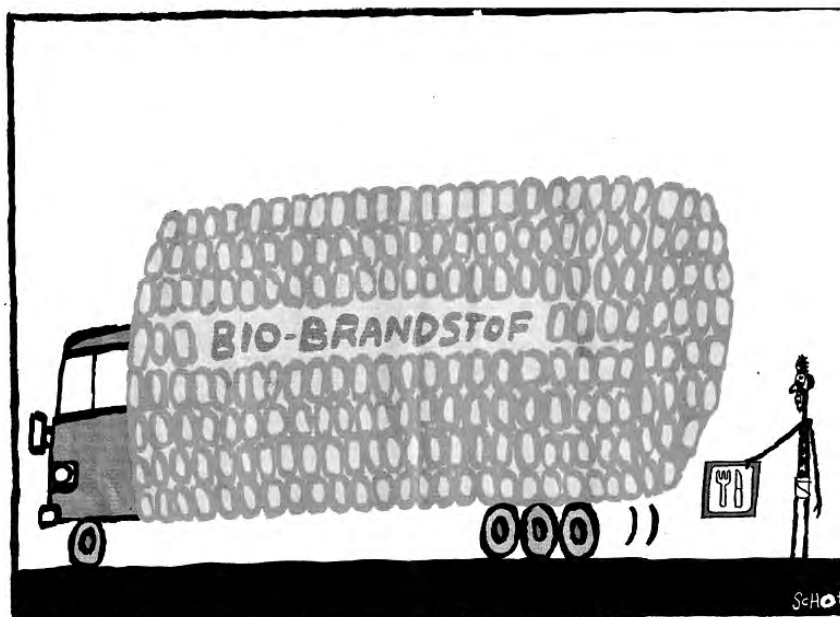

bushel: een Engelse inhoudsmaat voor een hoeveelheid maïs of tarwe

bron 14 gemiddelde koers van de euro in Amerikaanse dollars

bron 15 cartoon die een verbinding legt tussen bericht 1 en bericht 2

Tekening Bas van der Schot